

teacher and students in studying the subject with the means of native and foreign languages, a synthesis of professional competences is achieved, which ensures the command of a foreign language and assimilates the subject-profile content of education. During such study of subjects an interest to the future profession is formed, students develop their ability to communicate in other languages, their ability to receive new information with the help of a foreign language, and all this helps to adapt students to the conditions of the modern world.

Key words: students' professional mobility, methodological aspect, foreign language learning, multicultural educational process, language training.

УДК 378.016:2-1:37.01(045)

Наталя ДЕРСТУГАНОВА

*аспірант кафедри освіти та управління навчальним закладом
Класичного приватного університету, м. Запоріжжя, Україна
e-mail: 12345re@ukr.net*

СПЕЦИФІКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ТЕОЛОГІЇ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ: КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

У статті здійснено аналіз змісту поняття «богослов'я» крізь призму педагогічної, богословської та мовної літератури в результаті якого визначена важливість точного богословського формулювання при розкритті сутності означеного терміну в сучасній педагогіці, розглянуто вплив внутрішнього душевного стану людини на можливість займатися богослов'ям. У статті акцентовано на необхідності в процесі фахової підготовки надавати першочергову увагу духовному вдосконаленню майбутніх бакалаврів із теології, покликаних нести Слово Боже, глибоко розуміти Священне Писання та Священне Передання Церкви, догмати православного віровчення, ретельно зберігати багату православну святоотцівську спадщину і добрим прикладом свого власного життя проповідувати євангельські істини, незважаючи на зовнішні обставини.

Ключові слова: богослов'я, богоспілкування, духовно-моральний стан, святість, Священне Писання, Священне Передання.

Позитивні зміни, які сталися в нашій країні за останні десятиліття, повернули нашим співгромадянам можливість вільного віросповідання, надали можливість отримувати знання про православне віровчення й обирати професією свого життя теологію. Після довгих років атеїзму відновили свою роботу духовні семінарії та академія, у світських закладах вищої освіти почали свою роботу кафедри богослов'я, що, у свою чергу, поставило перед професорсько-педагогічним складом завдання кваліфікованої професійної підготовки майбутніх теологів у руслі багатой святоотцівської спадщини: виховувати відданих Церкві працівників ниви Божої, які глибоко розуміють Священне Писання і Передання, благоговійно шанують і дбайливо зберігають церковні традиції, майстерні у боговіствуванні Слова Божого і, що ще важливіше, своїм життям дають добрий приклад для оточуючих.

У контексті означеної проблеми особливого значення для нашого наукового пошуку набувають психолого-педагогічні та богословські дослідження, присвячені таким аспектам:

- духовний розвиток особистості (В. Андрущенко, І. Бех, В. Вишньовський, І. Зязюн, Є. Іллін, В. Кремень, Г. Ржевський, В. Сластьонін, Т. Сущенко, Д. Чернілевський та ін.);
- теорія та методологія православної педагогіки (С. Борхович, ігумен Георгій (Шестун), Є. Ісаєв, Л. Гладких, С. Дивногорцева, В. Слободчиков та ін.);
- сутність, основи пастирського служіння, формування особи доброго пастиря (архімандрит Кипріан (Керн), єпископ Вініамін (Мілов), архімандрит Костянтин (Зайцев), архімандрит Тихон (Агріков), протоієрей Олексій Остапов та ін.).

Аналіз широкого кола джерел і наукових праць довів, що в сучасній педагогічній теорії недостатньо дослідженим залишається теоретичне осмислення терміну «богослов'я».

Мета статті полягає у з'ясуванні і науковому обґрунтуванні сутності поняття «богослов'я» у педагогічній теорії.

Слово «богослов'я» – складне слово грецького походження, що складається з двох слів: «theos» – бог і «logos» – вчення [11, 491].

Слід зазначити, що у текстах Священного Писання терміни «теологія» та «богослов'я» не зустрічається, що пояснюється давньогрецьким трактуванням цього терміну: в античні часи богословами йменували тих, хто учив про язичницьких богів. У християнському значенні термін «богослов'я» у другій половині II сторіччя вперше використав апологет Афінагор Афіньський, а з IV ст. воно впевнено увійшло до церковного лексикону, маючи значення, протилежне початковому грецькому, а саме як вчення про Триєдиного Бога в Самому Собі.

У межах нашого дослідження проаналізуємо різні підходи щодо тлумачення сутності поняття «богослов'я».

Згідно з поясненням, наведеним у Словнику іншомовних слів (укладачі С. Морозов, Л. Шкарапута), «теологія – богослов'я; сукупність релігійних доктрин; теоретичний виклад, тлумачення певних релігійних поглядів» [12, 569].

Слова-синоніми «богослов'я» та «теологія» у Великому тлумачному словнику російської мови за редакцією С. Кузнецова трактується з деякими відмінностями. Так, під терміном «богослов'я» розуміється «систематичний виклад і тлумачення якого-небудь релігійного вчення, догматів якої-небудь релігії; теологія» [1, 87], а під «теологією» – «сукупність церковних вчень про бога і догмати релігії; богослов'я» [1, 1315].

У педагогічній науці трапляються інші визначення цього поняття. Зокрема, в Українському педагогічному словнику за редакцією С. Гончаренка наведено: «Теологія, богослов'я – вчення про Бога, побудоване на основі тлумачень Святого Письма, яке вважається богонатхненним, божественним одкровенням (свідченням Бога про себе самого)» [2, 328].

Із наведеним у зазначеному педагогічному словнику трактуванням терміну «теологія» з богословської точки зору можна погодитися лише частково тому, що Святе Письмо є однією з форм Святого Передання Церкви. Священне Передання – це загальна форма збереження і поширення Церквою Божественного Одкровення, що освячена авторитетом Священного Писання. У книгах Нового Заповіту неодноразово зазначена важливість Священного Передання в житті Церкви. Наприклад, апостол Павло писав: «Отже, браття, стійте й тримайтеся передань, яких ви навчились чи то словом, чи нашим посланням» (2 Сол. 2:15).

Відповідно до православного віровчення, в єдиному і нерозривному потоці Священного Передання визначають: 1) передачу богоодкровенного вчення і тих історичних пам'яток, в яких це вчення зафіксоване; 2) передачу досвіду духовного життя відповідно до богоодкровенного вчення;

3) передачу благодатного освячення, здійснюваного за допомогою участі в повноті церковного життя, передусім за допомогою церковних таїнств [4, 46-50].

Як ми бачимо, внесення богословського уточнення в текст, що пояснює значення слів «теологія» і «богослов'я», істотним чином розширює розуміння змісту терміна, відкриваючи найважливішу складову, яка полягає в передачі досвіду духовного життя і благодатного освячення, особистого спілкування людини з Богом, тобто богоспілкування.

Враховуючи спрямованість нашого дослідження, важливо вказати, що упродовж більше ніж двох тисяч років від Різдва Христового з великого сонму святих лише троє угодників Божих були удостоєні високого звання «богослов»: святий апостол Іоанн, святий Григорій Назіанзин і преподобний Симеон.

Апостол Іоанн Богослов, автор четвертого Євангелія, заклав основи православного вчення про Пресвяту Трійцю, про Боговтілення і про Лице Господа Ісуса Христа, ставши ланкою, що зв'язала Божественне Одкровення зі святоотцівським богослов'ям. Святий Григорій Богослов захищав православне вчення про Святу Трійцю під час запеклих тринітарних суперечок IV століття, славив Пресвяту Трійцю у своїх поетичних творах. Преподобний Симеон Новий Богослов у своїх «Божественних гімнах» оспівував диво обоження людини через єднання її з Богом [4, 7].

Життя та праці святих отців церкви служать найяскравішим доказом того, що богослов'я принциповим чином відрізняється від інших наук. Воно полягає не лише в інтелектуальному пізнанні систематизованого православного віровчення, а вимагає всецілої участі людської особистості, що складається з душі і тіла. Неможливо осягати богослов'я, залишаючись зовнішнім у ставленні до істин, що викладаються без досвіду особистої зустрічі з Богом, без бажання Богоспілкування.

Для святих отців церкви, які на особистому досвіді показали можливість безпосереднього спілкування людини з Богом, термін «богослов'я» за змістом був близький до поняття «споглядання» – особистого споглядання Троїчного Бога.

Невід'ємною частиною богоспілкування є молитва. Саме тому святий Євгарій Понтійський у роботі «Слово про молитву» дає наступну характеристику богословові: «Якщо ти богослов, то будеш молитися істинно, а якщо істинно молишся, то ти – богослов». Вважаючи, що богослов'я полягає у богоспілкуванні, а молитва – це і є спілкування з Богом, святий писав: «Молитва є бесіда розуму з Богом» [5].

Значення молитви для духовного життя людини пояснював преподобний Силуан Афонський таким чином: «Молитвою зберігається людина від гріха, бо розум, що молиться, зайнятий Богом і в упокорюванні духу стоїть перед лицем Господа, Якого знає душа того, хто молиться» [8, 46].

Святитель Григорій Назіанзин, якого згодом назвуть одним із Богословів, про богословлення писав так: «Любомудрствувати про Бога можна не всім; тому що здатні на це люди випробували себе, провели життя в спогляданні, а передусім очистили, принаймні очищають, і душу, і тіло. Для нечистого ж, можливо, небезпечно і доторкнутися до чистого, як для слабкого зору до сонячного променя» [9, 328].

У цьому висловлюванні святитель Григорій Богослов прямо визначає залежність між можливістю займатися богослов'ям і духовно-моральним станом людини.

Згідно з православним віровченням, людська природа була пошкоджена гріхом внаслідок гріхопадіння перших прародителів. Відколи гріх порушив первозданну гармонію, в якій перебували дух, душа і тіло людини, вона стала коливатися між добром і злом, маючи схильність до гріха. Не дивлячись на ушкодження гріхом людської природи, тобто її знаходження в неприродному для неї стані, кінцева мета, для якої була створена людина, все ж не змінилася. Людина, як і до гріхопадіння, покликана до святості, до обоження, до вічного блаженства. Неодмінною умовою досягнення святості є старання боротьба зі своїми власними пристрастями і гріхами, безперестанна робота над вдосконаленням власного душевного влаштування. Тільки людина, що досягла певного рівня духовно-морального вдосконалення, на думку святителя Григорія Богослова, може займатися богослов'ям.

Відомий грецький богослов єпископ Елладської православної церкви, митрополит Навпактський і Свято-Власієвський Ієрофей (Влахос) у роботі «Святі отці і філософія» відзначає суттєву різницю між філософією та богослов'ям: «Філософія і богослов'я між собою різняться, оскільки філософія – це результат діяльності людського розуму і уяви, тоді як богослов'я – це Божественне одкровення людині, його очищеному серцю. Між філософією і богослов'ям є така ж відмінність, як між розумом і здоровим глуздом. У людини є два пізнавальні центри. Перший – це розум, орган, який служить для того, щоб сприймати Божественне одкровення, яке вже пізніше формулюється нашим здоровим глуздом, а він водночас є тим органом, який пізнає матеріальний світ, що оточує нас. Наш розум вимагає знань про Бога, тоді як наш здоровий глузд вимагає знань про світ і ви-

вчення запропонованих наукою предметів чуттєвого світу» [10].

У курсі лекцій з догматичного богослов'я архимандрит Аліпій Кастальський-Бороздін та архимандрит Ісайя Белов визначають такі суттєві відмінності між філософією та теологією: «Богослов'я ґрунтується на одкровенні, а філософія – на ряді абстрактних ідей або постулатів. Богослов'я виходить з факту – з Одкровення, повнота якого дана у Христі... . Філософія розмірковує про Бога, виходячи не з факту явища Живого Бога, а з абстрактної ідеї Божества. Для філософів Бог – зручна для побудови філософської системи ідея. Для богослова ж Бог є Той, Хто йому відкривається і Кого неможливо пізнати розумом, поза одкровенням» [3, 15].

Згідно з визначенням, поданим у Православній енциклопедії «Богослов не стільки той, хто говорить про Бога, але передусім той, хто дотримується Божих заповідей, веде аскетичний спосіб життя, тісно пов'язаний з молитовною і літургійною практикою, хто досяг справжнього богоспілкування» [7].

Таким чином, у святоотцівській традиції під терміном «богослов'я» розуміється досвід Богоспілкування, тобто особистого спілкування людини з Богом. Апостол Іоанн Богослов пише: «Бог є світло, і немає в Нім жодної темряви!» (1 Ін. 1:5), що слід розуміти як абсолютну безгрішність Божу, як Святість. Господь Бог, будучи Сам Святий, і від людини чекає устремління до святості: «... Будьте святі, Я бо святий!» (1 Пет. 1:16). Метою життя християнина, а тим більше того, хто бажає займатися богослов'ям, є уподібнення Богові в Його досконалості, в Його святості. Для того, щоб людина могла удостоїтися Богоспілкування, необхідно досягти певного рівня духовної досконалості: «Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать» (Мф. 5:8).

Сучасний богослов прот. Олег Давиденков зазначає, що святі отці вважали, що богослов'я – щось більше, ніж систематизований виклад християнського віровчення. Для них богослов'я – передусім бачення Бога Трійці, а це передбачає не лише роботу людського розуму, але і цілковиту участь людської особистості» [4, 7-8].

Зовсім іншої точки зору дотримується відомий американський філософ Томас Моріс, вважаючи, що богослов'я, згідно з етимологією цього терміна, – це просто раціональне міркування про Бога. Є, проте, немало способів досягнення Бога за допомогою розуму, а тому і богослов'я, як сфера інтелектуальної діяльності і як академічна дисципліна в наші дні часто поділяється на особливі області, відмінні одна від одної за характерними для них цілями, акцентами і методами. Існують,

наприклад, такі спеціальні його галузі, як біблійне богослов'я, що спрямовує головні свої зусилля на ретельний аналіз тих ідей і уявлень, які виявляються в різних документах Біблії; історичне богослов'я, що вивчає хід розвитку релігійної думки і доктрини упродовж століть; і систематичне богослов'я, завдання якого – інтегрувати в єдине, логічно зв'язне ціле широкий спектр фундаментальних переконань, щодо того, що є Бог і в якому відношенні до Нього повинна стояти людина [6].

Даючи визначення богослов'ю, американський філософ обрав раціональний підхід, прагнучи виключно логічного осмислення поняття «богослов'я». Але досвід двотисячоліття християнства свідчить зовсім про інше. Без напруженого духовного життя, без особистого досвіду Богоспількування займатися богослов'ям небезпечно, оскільки воно з часом переростає в псевдобогослов'я, що має серйозні наслідки. Дуже часто виникнення ересей пов'язане з раціональним підходом до трактування Божественних істин, бажанням гордого людського розуму проникнути в таємниці Божественного домобудівництва. До єретичних помилок, як правило, приводять не лише теоретичні помилки, але і спотворення в духовному облаштуванні людини, схильність до гріха.

Починаючи з перших глав Біблії, описуючи творіння людини Богом, автор підкреслює первинну причетність людини до Бога, вказуючи, що природним для людини є стан богоспількування і постійного духовного зростання. Ставлення людини до Бога не може бути морально нейтральним, воно є або позитивним, або негативним. У разі «позитивного» ставлення людини до свого Творця, її природа знаходиться в природному стані, будучи причетною до Божественної благодаті, що освячує і освічує людину, упорядковує людську природу (тіло знаходиться в слухняності душі, а душа слухняна духу). Тільки будучи причасником Божественної благодаті, людині можливе духовне зростання і досягнення святості. У разі «негативного» ставлення людини до Бога, відмови від залучення до Божественної благодаті, людська природа знаходиться в протиприродному, ззовні нав'язаному їй стані.

За довгі десятиліття радянського атеїзму, декілька поколінь наших співвітчизників виростили в атмосфері нав'язаного атеїзму, з вихованим негативним ставленням до віри, до церкви. Ідеологічну трансформацію зазнала в радянський період

уся вітчизняна наука, особливо її гуманітарний напрям. Педагогіка була примусово відсічена від багатой святоотцівської спадщини православної церкви. На превеликий жаль, ще довгий час відчуватимуться наслідки цього пагубного атеїстичного впливу. Вітчизняну педагогічну науку чекає ще довгий і непростий шлях сприйняття, переосмислення і залучення до багатотисячолітньої спадщини православної церкви.

Висновки і перспективи досліджень. Отже, глибоке теоретичне осмислення терміну «богослов'я» приводить до наступних висновків:

Богослов'я розуміється нами, по-перше, як Слово Бога про Самого Себе і про світ Ним створений, як Божественне Одкровення, в якому розкрито сенс життя людини; по-друге як особистий досвід поєднання людини з Богом; по-третє, як систематичний виклад вчення Церкви або конкретного богослова про Бога; по-четверте, як наука, що розкриває зміст християнських віроповчальних істин, Божественного домобудівництва і складається з ряду дисциплін.

Виходячи з сутності змісту поняття терміну «богослов'я», чітко окреслюються завдання, що стоять перед професорсько-викладацьким складом ЗВО в процесі професійної підготовки майбутніх теологів. Першочергове значення, на нашу думку, має духовно-моральне виховання майбутніх молодих фахівців, саме воно повинне стати шляхом духовного вдосконалення студентів, які у своїй професійній діяльності покликані нести Слово Боже, добрим прикладом свого власного життя проповідувати євангельські істини і у будь-яких обставинах життя, незалежно від громадських і політичних обставин, керуватися словом апостола Павла: «Ісус Христос учора і сьогодні, і навіки Той Самий!» (Євр. 13:8).

На факультетах теології світських ЗВО потрібне створення благодатної педагогічної атмосфери, в якій можливе виховання благочестивих, відповідальних, відданих Господові висококваліфікованих фахівців, що непохитно стоять на наріжному камені Православної віри. На відміну від інших наук, богослов'я полягає в особистому ставленні людини до Бога, стає частиною служіння Богові, способом життя людини.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у дослідженні процесу формування готовності майбутніх бакалаврів із теології до професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Большой толковый словарь русского языка / сост. и гл. ред. Кузнецов С.А. СПб.: «Норинт», 2000. 1536 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 374 с.
3. Догматическое богословие. Курс лекций / архимандрит Алипий (Кастальский-Бороздин) архимандрит Исая (Белов). Сергиев Пасад: Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 2010. 288 с.
4. Догматическое богословие: Учебное пособие / Протоиерей Олег Давыденков. Москва: Изд-во ПСТГУ, 2013. 622 с.
5. Евгарий Понтийский. Слово о молитве. URL https://azbyka.ru/otechnik/Evagrij_Pontijskij

6. Моррис Томас. Наша идея Бога. Введение в философское богословие / Пер. с англ. (Серия «Современное богословие»). Москва: Издательство ББИ, 2011. 201 с.
7. Православная Энциклопедия. URL <http://www.pravenc.ru/text/149557.html>
8. Прп. Силуан Афонский / редактор Рыжова Е.А. Москва: Сибирская благовонница, 2008. 256 с.
9. Святитель Григорий Богослов, Архиепископ Константинопольский. Творения: в 2 т. Том первый: Слова. Прил.: Свящ. Н. Виноградов. Догматическое учение св. Григория Богослова. Москва: Сибирская благовонница, 2007. 896 с.
10. Святые отцы и философия / Митрополит Навпактский і Свято-Власиевський Іерофей (Влахос). URL <https://apologet.spb.ru/ru/593.html>
11. Словарь иностранных слов. 13-е изд., стереотип. Москва: Рус.яз., 1986. 608 с.
12. Словник іншомовних слів / уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. К. : Наук. думка, 2000. 680 с.

References

1. *Bolshoy tolkovyy slovar russkogo yazyka* (2000) [Large Thesaurus of the Russian language] / Compiled and edited by Kuznetsov S. A. St. Petersburg: "Norint", 1536 [in Russian].
2. Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian Pedagogical Dictionary]*. Kyiv: Lybid, 374 [in Ukrainian].
3. *Dogmaticheskoye bogosloviye. Kurs lektsiy (2010). [Dogmatic theology. Course of lectures / Archimandrite Alypiy (Kastalsky-Borozdin) Archimandrite Isaiah (Belov)]*. Sergiev Pasad: Holy Trinity Sergius Lavra, 288 [in Russian].
4. *Dogmaticheskoye bogosloviye: Uchebnoye posobiye (2013) / Protoiyerey Oleg Davydenkov [Dogmatic Theology: Textbook]*. Moscow: Publishing house of Saint Tikhon's Orthodox University of Humanities, 622 [in Russian].
5. *Evgariy Pontiyskiy. Slovo o molitve [De oratione (On Prayer)]*. Retrieved from https://azbyka.ru/otechnik/Evgarij_Pontijskiy [in Russian].
6. Morris, Tomas (2011). *Nasha ideya Boga. Vvedeniye v filosofskoye bogosloviye [Our Idea of God. Introduction to Philosophical Theology]*. Moscow: Publishing House of Biblical Theological Institute, 201 [in Russian].
7. *Pravoslavnaya Entsiklopediya [Orthodox Encyclopaedia]*. Retrieved from <http://www.pravenc.ru/text/149557.html> [in Russian].
8. Ryzhova, E. A. (2008) *Prp. Siluan Afonskiy [Right Reverend Siluan Aphonsky]*. Moscow: Siberian Holly Bells, 256 pp. [in Russian].
9. Svyatitel Grigoriy Bogoslov. Arkhiyepiskop Konstantinopolskiy (2007). *Tvoreniya: v 2 t. Tom pervyy: Slova. Pril.: Svyashch. N. Vinogradov. Dogmaticheskoye ucheniye sv. Grigoriya Bogoslova [Creation: 2 volumes. Volume 1: Words.: N. Vinogradov Dogmatic teaching of St. Gregory the Theologian]*. Moscow: Siberian Holly Bells, 896 p. [in Russian].
10. *Svyatyte ottsy i filosofiya [Holy Fathers and Philosophy]*. Retrieved from <https://apologet.spb.ru/en/593.html> [in Russian].
11. *Slovar inostrannykh slov. (1986) [Dictionary of Foreign Words]*. Moscow: Rus.yaz, 608 [in Russian].
12. Morozov, S. M., Scaraputa, L. M. (2000). *Slovnnyk inshomovnykh sliv [Dictionary of Foreign Words]*. Kyiv: Naukova dumka. [in Ukrainian].

Дерстуганова Н. В. Специфика подготовки будущих бакалавров теологии в педагогической теории: ключевые понятия

В статье осуществлен анализ содержания понятия «богословие» через призму педагогической, богословской и языковой литературы в результате которого определена важность точной богословской формулировки при раскрытии сущности исследуемого термина в современной педагогике, рассмотрено влияние внутреннего душевного состояния человека на возможность заниматься богословием. В статье акцентировано на необходимости в процессе профессиональной подготовки уделять первоочередное внимание духовному совершенствованию будущих бакалавров теологии, призванных нести Слово Божье, глубоко понимать Священное Писание и Священное Предание Церкви, догматы православного вероучения, тщательно хранить богатое православное святоотцовское наследие и добрым примером своей собственной жизни проповедовать евангельские истины, невзирая на внешние обстоятельства.

Ключевые слова: богословие, богообщение, духовно-нравственное состояние, святость, Священное Писание, Священная Передача.

Derstuhanova N. Training of future bachelors of theology in pedagogical theory: key concepts

The article analysed the content of the concept «theology» through the prism of pedagogical, theological and linguistic literature. As a result, we proved the importance and significance of the accuracy of the theological formulations in determining the essence of the term «theology» used in modern pedagogy. Consequently, the meaning of the term under consideration can be expanded, revealing the most important component, which conveys the experience of spiritual life and blessed sanctification, and, personal communication with God, that is, communion with God. The life and work of the holy fathers of the church are the most vivid proof that theology is fundamentally different from other sciences. It involves not only intellectual cognition of systematized Orthodox doctrine, but requires full participation of an individual. It is impossible to grasp theology, remaining beyond the truths taught, without experience of personal encounter with God. For the holy fathers of the church, who personally showed the possibility of direct communication between man and God, the term «theology» in content was close to the concept of «religious contemplation» – personal contemplation of the Holy Trinity. Taking into account the meaning of the term «theology», we clearly outline the tasks, academic and teaching staff face in the process of training future theologians. In our opinion, of primary importance is spiritual and moral upbringing of future young professionals. It should become the way of spiritual perfection of the students, who in their professional activities are called to spread the Word of God, to preach gospel truths as a good example of their own lives, and in all circumstances of life, regardless of social and political hardships, be guided by the word of St. Paul, the Apostle: «Jesus Christ is the Same Yesterday and Today and Forever!» (Hebrews 13: 8).

Key words: theology, communion with God, spiritual and moral status, holiness, Scripture, Holy Transference.